

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2700

av Ewa Thalén Finné m.fl. (M)

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till nytt konsumentpolitiskt mål.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av Konsumentverket och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av Allmänna reklamationsnämnden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom vad som anförs i motionen om förstärkning av Fastighetsmäklarinspektionen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjning av anslaget Åtgärder på konsumentområdet.

Sammanfattning

Regeringens förslag till budget innebär en återgång till en ineffektiv bostadspolitik byggd på subventioner. Ett avstannat reformtempo för regelförenklingar och frigörande av mark att bygga på kompletteras i regeringens budget med höga och ineffektiva subventioner. Moderaterna anser att svensk bostadspolitik är i behov av ett stort antal reformer för att ytterligare sänka trösklarna att bygga och att främja långsiktiga förutsebara spelregler. Moderaterna värnar att de bostadspolitiska målen för utgiftsområdet ska gälla även framöver.

Moderaterna höjer anslagen för konsumentpolitiska frågor. Arbetet med att stävja överskuldssättning är prioriterat. Moderaterna värnar att det konsumentpolitiska målet för utgiftsområdet ska gälla även framöver, och avslår regeringens förslag till nytt mål för konsumentpolitiken.

Anslagsfördelning

Tabell 1. Moderaternas förslag till anslag för 2016 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Anslagsförslag 2016 för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Bostadspolitisk utveckling	24 000	-2 000
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	99 500	
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43 000	
1:5 Boverket	216 379	-8 000
1:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	3 000	
1:7 Statens geotekniska institut	45 239	
1:8 Lantmäteriet	509 781	
1:11 Utvecklingsprojekt för jämställda offentliga rum	11 000	
1:12 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	1 000 000	-1 000 000
1:13 Upprustning av skollokaler	830 000	-830 000
1:14 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande	1 850 000	-1 850 000
1:15 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	2 200 000	-2 200 000
2:1 Marknadsdomstolen	7 413	
2:2 Konsumentverket	141 749	+3 000
2:3 Allmänna reklamationsnämnden	42 178	+2 000
2:4 Fastighetsmäklarinspektionen	17 952	+2 000
2:5 Åtgärder på konsumentområdet	18 459	+3 000
2:6 Bidrag till miljömärkning av produkter	4 374	
<i>Nya anslag</i>		
Justerad PLO-uppräknning		
Summa	7 064 024	-5 880 000

Politikens inriktning

Bostadspolitik

Regeringens förslag till budget innebär en återgång till en ineffektiv bostadspolitik byggd på subventioner. Det har dessutom varit betydande oklarheter om såväl nivå som utformning på regeringens subventioner och satsningar. Ännu råder exempelvis oklarheter om hur stödet till kommunerna för bostadsbyggande kommer att utformas och fördelas under kommande år.

Att det nu råder stor brist på tydlighet och långsiktighet är olyckligt eftersom svensk bygg- och bostadsmarknad behöver bli mer välfungerande.

Moderaterna anser att svensk bostadspolitik är i behov av ett stort antal reformer för att ytterligare sänka trösklarna att bygga och att främja långsiktiga förutsebara spelregler. En välfungerande bygg- och bostadsmarknad är viktig för svensk tillväxt, och i bekämpandet av det nya utanförskapet. Alliansregeringen drev därför igenom omfattande reformer för fler bostäder och en mer välfungerande bostadsmarknad. Totalt lades 112 skarpa förslag fram under Alliansens regeringsperiod för att förenkla byggandet och korta planprocessen.

De ekonomiska förutsättningarna att bygga hyresrätter genom sänkta fastighetsavgifter förbättrades dessutom och förlängd tid för presumtionshyror från tio till 15 år infördes. Det är detta reformarbete som behöver fortsätta, och stärkas, för att möta en växande bostadsbrist.

År 2014 ökade bostadsbyggandet med 20 procent jämfört med året innan, främst tack vare att fler hyresrätter byggs. Trots ökade byggvolymen bedömer Boverket att byggandet därför inte är tillräckligt. Befolkningstillväxten medför att det behöver byggas drygt 70 000 bostäder per år fram till år 2020, enligt Boverket. En välfungerande bygg- och bostadsmarknad går inte att subventionera fram, och därför bör politiskt fokus på bostadsområdet inte vara kortsiktiga subventioner. De bostadspolitiska målen för utgiftsområdet bör gälla även framöver då dessa speglar ambitionen att främja en fungerande marknad.

Konsumentpolitik

Sedan 2007 är regeringens mål för konsumentpolitiken att konsumenter ska ha makt och möjlighet att göra aktiva och medvetna val. Det är ett mål som utgår från konsumentens kapacitet att göra egna val, men också från behovet av ett regelverk som underlättar för konsumenterna att göra medvetna och informerade val. En viktig utgångspunkt är att konsumenter måste kunna tillgodogöra sig information som är tillförlitlig om produkters pris och egenskaper, om produktionsmetoder, säkerhetsaspekter och vilken påverkan konsumtionen har på människor, miljö och klimat. Genom att kunna vara påläst äger en konsument möjlighet att själv kunna lösa frågeställningar som uppstår i samband med sin konsumtion. Moderaterna avslår regeringens förslag till nytt konsumentpolitiskt mål.

Överskuldssättningen kostar samhället 30–50 miljarder årligen. De personliga lidandena går inte att mäta. I kölvattnet av trasslig ekonomi och överskuldssättning följer andra problem, som ökad stress, sömnsvårigheter och psykisk ohälsa. Om vi långsiktigt ska kunna komma tillrätta med problemen med överskuldssättning krävs dels att fler människor lyckas ta sig ur sin svåra ekonomiska situation, dels att färre över huvud taget hamnar i en ekonomisk situation som de inte kan hantera.

Moderaterna höjer anslagen för konsumentpolitiska frågor. Den alltmer komplexa ekonomiska omvärlden ställer dessutom större krav på konsumenternas kunskap om sina rättigheter, och om privatekonomi i stort. Moderaterna höjer anslaget till Konsumentverket med 3 miljoner kronor för arbete med konsumentupplysning och mot överskuldssättning. Moderaterna höjer även anslaget Åtgärder på konsumentområdet.

Kommunerna har i dag ett ansvar både mot dem som befinner sig i en skuldsaneringsprocess och mot dem som riskerar att hamna i överskuldssättning. Stödet för dem som genomgår skuldsanering är centralt för att skuldsaneringslagen ska fungera som det är tänkt. De som genomgått skuldsanering ska inte behöva hamna i en ny skuldfälla.

Moderaterna höjer vidare anslaget för Fastighetsmäklarinspektionen för en förstärkt översyn av branschen.

Det är viktigt att Sverige lever upp till nyligen antagen EU-lagstiftning om förbättrad tvistlösning på konsumentområdet, och att det svenska systemet för hantering av konsumenttvister utanför domstol fungerar väl och stärks. Allmänna reklamationsnämnden ARN bör inte meddela bindande beslut, men myndighetens roll och ställning bör vara stark. Moderaterna höjer anslaget jämfört med regeringen enligt tabell.

Minskad uppräkningsanslag

För att finansiera prioriterade satsningar görs en justering av de anslag som berörs av PLO-uppräkningsanslag. Effekten blir att uppräkningsanslag blir något lägre jämfört med regeringens förslag. Detta gäller från och med 2017.

Ewa Thalén Finné (M)

Jessika Roswall (M)

Mats Green (M)

Thomas Finnborg (M)

Carl-Oskar Bohlin (M)

Maria Malmer Stenergard (M)